

Пети елемент

школске новине 2022. година

ISSN 2683-538X

САДРЖАЈ

ШКОЛСКИ ЖИВОТ	4
Бомбардовање путем мејла	4
„Народни посланик“ у новом руху	6
Осми живот - по први пут	8
Промоција романа „ПОТПУНИ ПРЕЛОМ“	9
Хуманитарни тим Пете београдске гимназије.....	10
Државно такмичење из математике 2022. године одржало се у Шапцу, 7.маја	11
Дан планете Земље у духу Пете београдске гимназије.....	13
МУЗИКА	14
Легенде опет у Београду!.....	14
Рок, ћирилица и остале заврзламе.....	16
ШТА МИСЛИМО О...	18
Абортус - да или не?.....	18
Шта је толико магично у броју 18 ?.....	20
Насиље и ми.....	22
Прилика за стицање нових знања или предмети за подизање просека?	24
СПОРТ	27
Заједно до победе	27
Жене које воде у мушком спорту	29
МОЈ ГРАД	31
Прокопана улица Илије Гарашанина.....	31
Разгледнице из старог Београда	32
АНКЕТА	34
Пријемни испит или државна матура.....	34
ПРЕПОРУЧУЈЕМО ВАМ	38
Књига, јединствена магија	38
СЕЋАЊА...	40
(Не) Милосрдни анђео.....	40
КОЛУМНА	42
„Затим су дошли по мене..“	42
КЊИЖЕВНИ КУТАК	44
Препоручујемо овог лета.....	45

Импресум

Издравач : Пета београдска гимназија, директор Борка Поповић

Главни и одговорни уредник : Наташа Мицић, професор српског језика и књижевности

Редакција : Марија Михајловић, Теодора Ристић, Ванја Јовановић, Јана Димитријевић, Бисера Мицић, Марија Пуљевић, Константин Љепава, Данило Пашић, Радинка Драгичевић, Алекса Тешић, Марко Душин, Лео Башић, Ана Кутлашић, Димитрије Воркапић, Калина Јоксимовић, Милица Попадић, Софија Остојић, Марта Вучетић, Давор Вучетић, Лола Танкосић, Лена Момчиловић, Миа Митровић, Ивона Аћимовић, Миа Ковачевић, Тереза Стефановић, Ања Јочић, Ника Лалић, Тамара Лазић, Елена Пантић

Дизајн и едитовање: Нина Главач

ISSN 2683-538X

РЕЧ УРЕДНИШТВА

„Врло рано сам доживео свој велики сан – почео сам да пишем у издањима Политике. Из сна сам отишао када сам почео да патим од јаве. Ја ни данас, када сам тако далеко од свега, не мислим да сам икада био новинар. Ја сам само слушао и понекад записивао диктат свог срца. И настојао да клинцима који су волели да буду близу мене не будем лош пример.“

ШКОЛСКИ ЖИВОТ

Бомбардовање путем мејла

Вести о бомбама у школама, тржним центрима, аеродромима и вртићима широм Србије данима пуне ступце таблоида, интернет странице, преплављујући, као и страх, медијски простор, али и нас саме

Претње нису мимоишле ни нашу гимназију. Након вишегодишње пандемије и свакодневног страховања за свој и живот најближих, нови претећи бомбашки напади продужавају ово стање бриге и страха од животне угрожености

Пишу: Лео Башић и Марко Душин 2/2

У понедељак 16. маја, на мејл адресе великог броја државних институција, послати су претећи мејлови. Мејл је упозоравао на то да су на простору објекта постављене велике количине експлозива. Написани су на поприлично збуњујућ начин, тако да је и даље мистерија шта је био мотив особе која га је послала.

Ставови и реакције ђака наше гимназије поводом ових претњи разнолике су, што показује анкета коју смо спровели међу свим генерацијама неколико дана након обезбеђивања школе од стране полиције. Ђаци су били затечени, збуњени, а потом убрзо и евакуисани. Претећа ситуација је нереална, чак надреална, филмска. Након изласка у школско двориште сви су размењивали мисли и осећања у вези са изненадном претњом. Неки су били збуњени, други уплашени, трећи су „гуглали“ на телефону, истражујући чланке у покушају да докуче да ли је претња реална, одакле долази и

због чега. Поједини су негирали да је тако нешто могуће, мада су се истовремено помало и радовали због неминовних одлагања заказаних провера знања. Могле су се чути и шале на рачун догађаја, као да су се сви на тај начин бранили од страха. У дворишту се водила дискусија, правили су се разни сценарији, ђаци су се узајамно тешили идејом да је просто немогуће да би неко поставио бомбу у школи и да би тиме могао нешто постићи. Затим је следио покушај да се утврди ко би могао бити креатор оваквих понављаних претњи и зашто. Једни су говорили да је разлог томе рат у Русији и политика наше земље којом светске силе нису задовољне, други су били убеђени да је у питању нека друга земља из нашег региона, психолошки рат непознатог и неухватљивог непријатеља. Све ово додатно је појачавало страх и стварало осећај екстремне несигурности и небезбедности, иако је већина веровала у умеће

наше полиције да реши проблем на адекватан начин.

„Да ли се сећате где сте били прошлог понедељка ујутру?“, питали смо ученике наше школе. Већина је давала одговор ко из топа. „Најпре сам спавао, мало сам каснио у школу. Кад сам стигао, видео сам велику групу професора и ученика испред улазних врата [школе].“ – рекао је један од њих. На питање да ли он сматра да је срећа због одлагања наставе надјачала страх због бомбе, он је рекао: „Углавном се нико није плашио из мог одељења. Пар нас се окупило са идејом да купимо петарде и направимо грубу шалу, али смо одустали од тога“.

Иако је веома брзо постало јасно да највероватније нема бомбе, не можемо са сигурношћу да кажемо ко је крив за претеће мејлове који су послати на школску адресу. Прича која се, ипак, чује више од осталих, је да бомба има неке везе са ратом у Украјини, као вид сајбер-ратовања. „Не сматрам да неко добија икакву победу тиме што се настава откаже на један или два дана. Не верујем да има везе са нападима из иностранства“ – изјавила је једна особа. „Верујем да је неком русофилу било само јако досадно“ – рекао је други.

Након евакуације, ученицима је речено да напусте двориште школе на сат времена. Касније, ипак, пуштени су да иду кући. Наставе уживо није било ни сутрадан, јер је полиција у школу дошла превише касно да изврши преглед. Пошто није пронађен експлозив, школа је поново била безбедна. Око пет сати ујутру полиција је изашла из школе, када је ипак било превише касно за промену плана, те је настава одржана онлајн.

Генерално, сви ђаци имали су пуно разумевања за немогућност полиције да обави истрагу у кратком року због ангажованости у више школа широм Београда по истом питању.

Да ли ће се ова ситуација поновити, или не, остаје нешто што нас и даље брине. Један од ђака закључио је утешно: „Нико није повређен, нисмо имали школу, то је „вин-вин“ ситуација, не постоји ништа боље“.

Можда је баш због тога мистериозна особа која је слала мејлове исте започела са: „Чудан осећај смирености, као да чекамо нормалан дан, иста рутина као и увек...“.

„Народни посланик“ у новом руху

Пишу : Лена Момчиловић и Миа Митровић 1/10

Драмска, секција у Петој београдској гимназији одолева времену. Основана давне 1905. још увек својим делима пуни свечану салу и окупља велики број родитеља, наставника и ученика. Тајна њеног успеха су модернизовани, осавремењени комади познатих дела.

Тако су професорке Ана Милуновић и Катарина Шиповац оживеле Нушићевог „Народног посланика“ на даскама Пете, и још једанпут одбраниле стару реченицу – „Нушић је за сва времена“.

Ансамбл представе, који је вредно радио од почетка школске године, садржи имена младих, а можда и будућих професионалних глумаца, попут Дениса Шаботића, Александра Кваса, Мије Митровић и Мије Ковачевић, Грегора Симеуновића, Анастасије Симић, Дуње Смиљанић и многих других.

За наше новине професорка Шиповац је изјавила: „Представа представља пресек рада млађих чланова драмске секције Пете гимназије. Настала је као продукт заједничког рада професора и креативног доприноса ученика“. Професорка Милуновић била је сагласна са ставом своје колегинице. Ипак, додала је да је „инспиративно водити талентоване ученике кроз стваралачки процес једне улоге и колективне игре“. Обе сматрају да су створиле „мали ансамбл који се заљубио у чари играња на позорници и открио нешто ново о себи кроз рад на сопственом таленту“.

Представа је премијерно изведена у уторак 24.04.2022.г., а реприза 25.04.2022.г. Оба извођења доживела су огромне овације и аплаузе присутне публике којој су, добро уиграни глумци, изазивали осмехе на лицима. Ипак, било нам је важно да упитамо саме глумце како су се осећали пред премијеру, за време представе и какав је био осећај кад су чули аплауз и коментаре публике.

„Прелеп је тај осећај, испуњавајући, ако могу тако да кажем. Тих пет минута које имаш на сцени су најлепше, изађеш и покажеш се, и испуни те, заиста, речима неописива емоција. И то јесте онај клише, „даске које живот значе“ ,јер заиста значе“, рекао је један од главних глумаца.

Његов директни партнер на сцени, додао је благо се осмехујући: “Кад сам чуо аплауз некако сам баш био пун себе и видео сам да се људима допала представа па сам био задовољан и поносан. Пред премијеру, онако, само ми је био циљ да не упрскам нешто и то је то, нисам имао велку трему. “

Девојчице из ансамбла ипак су биле осетљивије него дечаци. “Пред премијеру осећала сам се узбуђено, нисам имала трему јер сам знала да смо јако дуго и напорно радили, није могло ништа да се искомпликује. Окружење је помогло да се осетим пријатно јер смо сви били ту једни за друге, заиста незаборавно искуство. За време представе било је много осећања, али сам се трудила да се фокусирам на сцену и да пробам да се повежем са публиком. Када приметите да држите неке пажњу, осећате се као да имате ствари под контролом. Аплауз је био као нека врста награде. Као да смо већ тада могли чути коментаре и задовољство публике. Тада смо схватили на чему смо радили целу школску годину и да се сав наш труд исплатио.”

Поред одушевљења глумаца протеклим извођењима, и заинтересованост публике се, значајно, повећала. Оба дана није се могло наћи ни једно слободно место за овај перформанс. Не зна се ко је био више поносан, да ли родитељи глумаца, да ли професори и ђаци Пете. Цвеће, громогласан аплауз и пољупци увеличали су овај дирљив тренутак.

Нажалост, због мањка слободних термина на камерној сцени „Мага Магазиновић“, представу „Народни посланик“ јавност неће имати прилику да види до септембра следеће школске године.

Како су и глумци, али и редитељке Ана Милуновић и Катарина Шиповац рекле, постоји жеља да се представа одигра новим члановима драмске секције следеће године као увертира у чаробни свет на даскама сцене „Мага Магазиновић“.

Осми живот - по први пут

Театар 5 прославио је свој двадесетогодишњи јубилеј узбудљивом представом која задивљује публику свих узраста

Пише: Марија Пуљевић 3/5

Осми живот је представа *Театра 5* у режији Зорана Ракића која је настала по истоименом роману, Уроша Тимића. Прича прати одрастање Владе, дечка који се у детињству суочио са трумама које су на њега оставиле последице касније у животу. Не добија довољну пажњу родитеља у тренуцима када му је најпотребнија због чега се у појединим моментима осећа као да се цео свет срушио на његова леђа. Започиње фудбалску каријеру, наиван, понесен славом скреће са пута. Над његовим животним путем бдију чувари сна, фантастични ликови у овој представи. Њихов задатак је да га прате и упозоравају на све лоше што може да га снађе, а само је његов избор да ли ће их послушати. Ово јединствено дело обилује поигравањем са разним жанровима, драмом, трилером, фантастиком, елементима комедије али и хорора. Лепоти ове представе доприносе сјајни визуелни ефекти, феноменални одабир музике, као и глумаца који чине ансамбл.

Улоге тумаче: Лазар Мицић, Немања Петрић, Анђела Благојевић, Томо Поповић, Јована Богдановић, Ђурђија Бањац, Марија Пуљевић, Андрија Томић, Никола Мићовић, Бисера Мицић, Филип Јовановић, Ана Купрешанин, Кристина Јурага, Саша Вукић, Лука Вујовић и гитару свира Алекса Голубовић. Разговори са глумцима потврдили су нам да је био велики изазов градити ове ликове јер се у многоме разликују од личности самих глумаца.

Такође, многи од њих су посведочили да су мењали разноврсне позоришне школе и дружине али да су само у Театру 5 доживели ту јединствену атмосферу у којој доминира неограничена размена подршке и пријатељства, као и дељење заједничке страсти према глуми, која је кључ успеха и ове изврсне представе.

Промоција романа „ПОТПУНИ ПРЕЛОМ“

Пише: Миа Ковачевић 1/9

У нашој Петој београдској гимназији, у Камерној сцени „Мага Магазиновић“ одржана је у среду 18.05.2022. године промоција књиге „Потпуни прелом“ професора српског језика и књижевности у нашој школи, писца и музичара Растка Јевтовића. Главна тема његовог романа су музика и плес у Београду почетком 50-тих година. Такође, у роману су приказани и животи неких јако значајних личности као што су управо Мага Магазиновић, Ита Рина, Бета Вукановић и друге. Из овог дела сазнајемо да је Београд једини европски град где се џез музика за време Другог светског рата свирала слободно.

Представљање романа је протекло веома интересантно, од уводне речи о аутору и самом роману, преко музичких наступа наших другара на клавиру и гитари, вокалног извођења, читања одломака романа и на крају веома интересантне завршне речи писца који је говорио и о језгру инспирације која га јенадахнула да преточи све ово у овај дивни роман.

Роман је за сваку препоруку, кроз њега доживите Београд какав је некада био. Осетите ритам џеза.

Хуманитарни тим Пете београдске гимназије

Хуманитарни тим јесте део Ученичког парламента и бави се хуманитарним радом у школи, хуманитарним акцијама, базарима, сакупљањем новогодишњих пакетића. То у суштини јесте дефиниција и његова главна сврха, али за мене је ове школске године био много више од тога.

Пише: Марија Михајловић 3/8

Оно у чему сам, као председница и чланица хуманитарног тима највише уживала, била је непредвидивост нашег посла. Када је било потребно да се скуп новца за нечије лечење или пружи помоћ, ефикасност је била најважнија. Хуманитарни тим састоји се од десетак ученика који су несебично трошили своје слободно време на организацију спортских турнира, паковање новогодишњих пакетића за децу без родитељског старања, реализацију представа у Камерној сцени „Мага Магазиновић“. Када сазнамо да је некоме помоћ потребна, трудимо се да у што краћем року осмислимо и организујемо акцију у којој би ђаци уживали, а уједно и донирали новац. Почетком школске године спровели смо неколико акција, укључујући играње представе „Неки то воле вруће“ - Театра 5, затим продаје ручно направљених наруквица и огрлица, као и сакупљање ноца на нивоу одељења. Пред новогодишње празнике, паковали смо играчке, одећу и грицкалице за децу без родитељског старања. Такође, у марту месецу, заједно са Дебатним клубом одржали смо дебатни турнир – Figure 5, од ког су сви приходи донирани „Нурдор“ организацији. Успели смо да реализујемо турнир

из одбојке и фудбала који су били хуманитарног карактера и чије су донације одлазиле фондацији „Буди хуман“. У понедељак, 20.06.2022.г. одржано је и хуманитарно филмско вече у дворишту школе.

У току свих ових акција, наравно, највеће задовољство и главни циљ био нам је да помогнемо онима којима је помоћ била преко потребна, али временом хуманитарни тим постао је једна мала породица. Поред нервозе и узбуђења, свака хуманитарна акција била је пуна смеха, песме и позитивне енергије. Све што смо спровели, одрадили смо као тим и свако ко је био вољан да се ангажује имао је своје место у хуманитарном тиму. Драго нам је што су се ђаци и родитељи одазвали и били део сваке акције, несебично показујући солидарност и подршку, што и јесте кључ успеха нашег тима! Радујемо се следећој школској години и изазовима који нас ишчекују!

Државно такмичење из математике 2022. године одржало се у Шапцу, 7.маја

Коначно сам почео да учим математику

Пише: Тешић Алекса 2/2

На самом доласку у Шабачку гимназију, наставницу Билџану Игњић и мене дочекали су ученици те школе, пожелевши нам срдачну добродошлицу. Упутили су нас у салу за физичко, која је, за ову прилику била претворена у свечану салу.

У самом центру просторије налазио се мали сточић са микрофоном, налик оним што их користе у каквим политичким говорима. Испред сточића налазило се неколико поређаних ђачких клупа, на којима су седели неки утицајни и важни људи, мени непознати, а иза тих столица налазиле су се дрвене трибине на којима смо седели, погодићете – ми!

Недуго затим, неколицина ученика Шабачке гимназије извела је представу о математици. Она није трајала дуго, али све време била је занимљива и изузетно симпатична. После те краће релаксације, отишли смо на такмичење, које је трајало око 4 сата. Деца такмичари били су једним делом изгубљени и сви су личили једни на друге. Њихови уплашени погледи пуни треме, на неки начин, уливали су ми самопоуздање. Такође, приметио сам да скоро нико од њих није био комуникативан.

Покушао сам да склапам пријатељства, али сам увек добијао једноставне одговоре, и узимајући у обзир поменути трему, не могу баш да их кривим.

Наставница Игњић ми је у једном тренутку сренула пажњу на то да се понекад догађа да ђаци не буду ту својевољно, већ по некој директиви, било наставника било родитеља. Мислим да је то јако тужно и да убија целу поенту такмичења која има за циљ да прошири љубав према овом предмету.

Сами задаци били су занимљиви. Стандардно – један задатак био је из геометрије а остала четири била су таква да вам за њих формуле и нису биле толико потребне. Ниједан од задатака није био нешто претерано тежак, у смислу да треба да се размишља превише. Већина је била само примењивање система са претходних такмичења. Наравно, није лако правити нове задатке сваке године, али морам признати да сам био мало разочаран због тога. Недостајао ми је онај узбудљиви ефекат изненађења.

Било како било, ово такмичење дало ми је подстицај да напoкoн почнем да учим математику и да се припремам за следеће такмичење. Зато бих хтео да дам пар савета свим ученицима који имају проблема са учењем математике:

- Сами радите сваки домаћи(већина задатака са тестова буквално су само задаци које наставници дају за домаћи)
- Током наставе гледајте да седнете што ближе табли, како бисте могли све да видите, и како би вам било теже да се упустите у причу и потенцијално пропустите нешто битно
- Дан пред контролни задатак много је боље добро се наспавати него учити, како би вам концентрација на тесту била што боља
- Пре него што кренете да радите задатак, одвојте до минут времена да га добро погледате и промислите како бисте га урадили; обавезно се запитајте постоји ли неки трик који можете да искористите да га решите брже и лакше
-

Што се Шапца тиче, имам само речи хвале. Цео град је јако лепо уређен, скоро нигде нема графита, нити смећа. Такође, нисам могао да не приметим колико су људи у Шапцу срећни и пуни живота. Многи би прокоментарисали да је то зато што им је све близу и не морају да потроше цео дан путујући кроз градске гужве. Ја ипак мислим да та појава има више везе са менталитетом целог тог Мачванског округа.

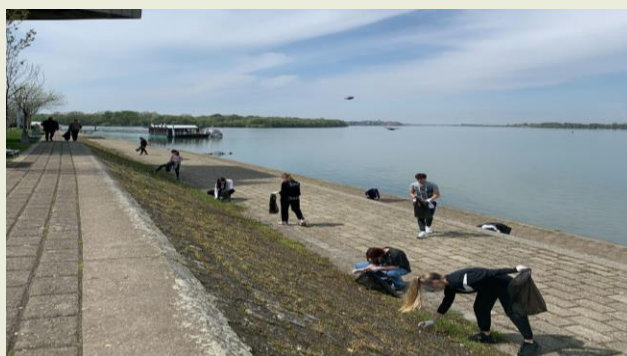
Дан планете Земље у духу Пете београдске гимназије

Ученички парламент Пете београдске гимназије оформио је Еколошки тим почетком школске 2021/2022. године, са идејом да кроз његов рад покрене акције које за циљ имају подизање свести средњошколаца о важности очувања животне средине. Тим је, предвођен Нином Стакић из одељења II8 и Николом Пантелићем из II7, крајем априла 2022. године спровео прву у низу својих већих волонтерских акција – чишћење Дунавског кеја 25. маја.

Пише: Тереза Стефановић 1/6

Управа тима окупила је око 160 средњошколаца из осам београдских гимназија и стручних школа, како би 21. априла, пред сам *Дан планете Земље*, заједнички обележили овај значајан датум и указали на постојање воље за еколошким ангажманом код младих. Волонтери су дуж обале кеја прикупили више десетина кеса испуњених ђубретом, које је потом ЈКП *Градска чистоћа* одложило. Учесницима су за уложени труд додељене дипломе и на тај начин исказана је захвалност за њихов допринос одржавању првог скупа ове врсте.

Еколошки тим за наредну школску годину у плану има одржавање бројних сличних манифестација, као и сарадњу са другим школским тимовима, клубовима и секцијама, наравно, и повезивање са још већим бројем средњих школа на подручју града, али исто тако и на републичком нивоу. За предлоге конкретних активности, волонтирање, организацију појединачних догађаја, као и било који други облик учешћа у раду тима, охрабрујемо вас да нам се обратите путем Instagram налога: [ekoloski.tim](https://www.instagram.com/ekoloski.tim), или директно представницима и члановима које познајете.

Легенде опет у Београду!

Након осам дугих година вратили су се чувени „Мејдени“. Уколико вам ово име не звучи познато, управо ћете имати прилику да сазнате нешто о једном од најчувенијих бендова свих времена.

Пише: Софија Остојић 1/8

Ајрон Мејден је енглески бенд основан 1975. године у Лондону. Први разлог због којег су Мејдени најбољи хеви метал бенд је што су помогли у стварању звука који ће дефинисати метал. Такође, имају јединствену технику стварања музике и никада не губе квалитет. Сматрани су уметницима још од почетка каријере.

Још један разлог због којег су познати јесте чињеница да њихови концерти представљају спектакл, нешто незаборавно. У мају 2022. године имала сам прилику да одем на њихов концерт и сама се уверим колико су приче истините, а са вама ћу поделити то непоновљиво искуство.

Атмосфера, како и пре тако и после концерта, била је јединствена. Сви узбуђено чекају да уђу у арену и седну на своја седишта, али то није ни било потребно. Та специфична музика са добрим ритмом и разиграном публиком једино је могла да те натера да скачеш и певаш.

Одабир песама био је савршен. Пуштане су најпознатије песме за које је вероватно читав свет чуо, ни не знајући да су то заправо Мејдени. Поред дивне музике треба похвалити и сценографију. Костими, мачеви и авиони допринели су улепшавању те ноћи !

Након концерта смо ћутали. Нисам сигурна да ли је разлог тога била чињеница да смо изгубили глас или да смо били толико одушевљени да кажемо ишта. Вероватно оба. Сада нестрпљиво чекам да нас опет посете, да забележим још један незабораван дан. А, ви питајте још неког, ко је био на концерту, како се провео, сигурна сам да ће одговор бити - легендарно.

Рок, ћирилица и остале заврзламе

Од кад је света и века, музика је постојала у неком виду и како се човек развијао, тако га је и музика пратила. Од обичног ритма надограђивала се, стварала и комбиновала док није постала неодвојиви део живота. А шта се све на том путу обликовало и нашло своје место у свакодневном животу, е то је овде тема.

Пише: Давор Вучетић 1/8

Да кренемо од многима најдраже, рок музике. Своју популарност започела је 60-их година XX века појавом Елвиса Прислија, Битлса и Ролингстонса. Чувени Стонси су до дан данас остали активни и познати широм света. Издали су невероватних 60 албума, што студијских, што концертних и продали преко 200 милиона копија плоча. Добили су имиџ „лоших момака“ који им је помогао у преображају и успону у каријери, а очигледно и ка вечној популарности. По речима мојих родитеља, а вероватно и ваших, рок је био далеко најпопуларнија врста музике међу младима. Генерације и генерације стасавале су уз поменуте Стонсе, Клептона, Ајрон Мејдн, али и уз домаћи рок, такозвани YU-pop/rock.

Шта се то временом десило те је рок гурнут у страну, а доминантно место заузела народна/фолк музика? Можда није баш најпопуларнији поменути Ера, али ту је мртва трка између разних Сека, Јеца, Цеца, Аца, Маца и осталих. Првобитна идеја народне музике била је везана за традицију једног народа и обичаје, да се кроз песме провлаче патриотски мотиви, али највише да буду опевани обичаји и ситуације из свакодневног живота. Међутим, данашња народна музика није ни близу наведеном. Временом се претворила у накарадну музику у којој преовладава кич – кроз естрадно облачење, кроз стихове, па и кроз ритам. Она ипак успева да пронађе пут до срца многих људи, старијих и млађих, највише због свог „тра-ла-ла“ ритма. Од ње нас највише одбија банализовање текстова песама. Постало је важно само да се римује, не инсистирајући на поенти те риме. Сетите се само магије Бајагине риме *Кад моје уши чују музику на струју* и упоредите је са новим хитом *Пијем само виски и то све на екс, ланац око врата, а на руци ролекс*. Увођење жаргона у музику, по принципу „што прљавије, то модерније“ додатно је оборило квалитет те врсте музике. Помиње се мафија, дрога, папараци, пиштољи, итд. Ипак, народњаци су популарни на читавом простору од Турске па све до западног Балкана.

Ако се одаљимо мало од Балкана и још вратимо пар деценија, па и век уназад, долазимо до блуза и џеза. Блуз и џез су се појавили 20-их година прошлог века, а и данас су веома цењена врста музике, нарочито код људи који се њоме баве интензивније. Иначе, настале су као музички израз америчких црнаца који су кроз песму покушавали да представе свој тежак живот. Блуз је назив добио по фрази „I feel blue“ (да не кажем Ај фил блу) , што у преводу значи „Осећам се тужно“. И наша земља се може похвалити веома посећеним и прилично популарним џез фестивалом „Нишвил“, који је међународно познат. Неки од најзначајнијих представника овог правца су трубачи Луис Армстронг и Мајлс Дејвис, као и саксофонисти Чарли Паркер, Џон Колтрејн и многи други. Лично, баш уживам када чујем чувену „What a wonderful world“ Луиса Армстронга.

Но, не можемо да се не вратимо још мало уназад и не осврнемо и на класичну музику. Занимљиво је да је она популарна и дан данас. Ова врста музике захтева одређен ниво музичког образовања. Сазнао сам да је једно истраживање показало да се трудницама пушта класична музика јер се тако развија интелигенција нерођених беба. Ванвременски Моцарт, Бетовен, Бах, Чајковски... Њихова дела довољно говоре о музичкој вредности самим тим што живе и данас, није ли то доста? За неверне Томе, ево једне топле препоруке – погледајте филм „Амадеус“.

Све у свему, данашња музика(аутотјун, хип-хоп, рејв, ди-џеј...) прилично се разликује од свега поменутог. Јесте да има доста кича, јесте да има шунда, али је ритмично и опште прихваћено међу младима, који траже брзу и занимљиву забаву и не улазе много у вредност те музике. Оваква музика слуша се у кафићима, на журкама, на рођенданима, а чује се и са телефона младих људи у пролазу. Конкретно, ова музика неком можда није блиска, али она засигурно проналази пут до омладине . *Кад укључим ауто тјун дигне се прашина, сви зову, траже ме, а ти се правиш фина...*

Овде ћу вас оставити да мало контемплирате о овим стиховима.

И да закључимо, неко ће се пронаћи на концерту Whitesnake-а (не Вајтснејка) неко на Коларцу уз Немању Радуловића, а неко у ноћним клубовима и на сплавовима уз модерне, популарне ритмове Ђанија и Цобија. Било како било, тек, музика је нешто што сви воле, а Београд је метропола која нуди велики избор по том питању.

ШТА МИСЛИМО О...

Абортус - да или не?

Многи људи живе у уверењу да је абортус беспоследишна и безопасна процедура, док други верују да је неморални чин и убиство. Шта нам наука каже?

Пишу: Марта Вучетић и Лола Танкосић 1/8

Абортус, другачије називан и киретажа, насилан је прекид трудноће. Све је већи број абортуса у свету, па и код нас, а са порастом процента адолесцентских трудноћа, још већи. До тога је довео мањак едукације и информисаности у школама, и генерално, међу младима.

Многа друштва су и у 21. веку остала веома конзервативна, базирајући своје размишљање на старим законима и религијама. Оне им презентују уверења и објашњења која се врло често косе са научним. Црква смарта да је абортус чедоморство, и самим тим државе које су под великим утицајем цркве забрањују извршавање ове процедуре.

Забрана абортуса у свету

Тренутно се у САД-у води борба за право жена на легалан прекид трудноће. Врховни суд САД-а жели да укине одлуку којом је, пре чак 50 година, легализован абортус. Велики број жена одлучио се на протест, сматрајући да имају право да изаберу своју будућност и да саме одлучују о свом телу и животу. Уколико би се овај закон остварио у Америци, милиони жена из 23 америчке државе изгубиле би право на прекид трудноће. У Флориди, Тексасу и Аризони захват је већ забрањен и од тада је број илегалних киретажа знатно порастао.

Овакви случајеви нису ретки ни на нашим просторима. Пример је случај жене из Хрватске која је недавно одлучила да оконча трудноћу, након сазнања да беба има тумор на мозгу. Доктори су одбили да изведу побачај, иако је прогноза била да ће беба бити мртво рођена. Овако нешто би свакако могло да има последице на психичко и физичко здравље мајке. Управо та чињеница је нешто што се врло често занемарује.

Који су још разлози за насилан прекид трудноће?

Сексуално насиље, силовање и инцести неретко су разлози за абортус, оправдано. Уколико девојка/жена насилним путем затрудни, треба да има могућност да сама изабере шта ће даље да ради. Није реткост ни да мушкарци преузимају ову одлуку на себе, мада је питање да ли би то требало да их се тиче.

Мишљење младих

Мишљење дечака по овом питању увек се разликовао од мишљења девојчица. Један од разлога за то је различит начин васпитања и, уопште, другачији приступ тој теми у оквиру породице. Девојке и девојчице већином мисле да парво на абортус треба да има свака жена, док велики број дечака мисли супротно. Један од разлога за супротне ставове које наводе је тај да је свако убиство забрањено законом па зато треба и абортус. Ипак, без обзира на пол, већина нас учена је да је абортус грех.

На подручју Србије

У Србији највише прекида труноће има код жена узраста од 20 до 34 године, а у просеку се изврши око 18.000 киретажа годишње. Број абортуса због медицинских индикација из године у годину расте. Док је уставни положај права жена на прекид трудноће у Америци на танком леду, код нас то није тема. Право на киретажу, као уставну категорију увео је Устав из 1974. године, чиме се тадашња СФР Југославија сврстала међу најпрогресивније земље света. Закон предвиђа да се у Србији трудноћа може прекинути до десете недеље, на захтев труднице. Нажалост, Србија је једна од ретких земаља која женама даје могућност избора, док већина држава ван Европе брани абортус, а жене које га траже су омаловажаване. Млади треба све више да се боре да се ово парво прошири широм света, јер рађање деце на силу није добро ни за мајку ни за бебу.

Одговорно понашање и превенција

Наравно, сусрећемо се често и са непромишљеним одлукама жена и последицама њиховог неодговорног понашања. За жене које се одлуче на абортус, поготово уколико су младе, постоји ризик од каснијег стерилитета, као и многих других компликација. Зато је важно едуковати људе свих старосних група о контрацепцији и одговорном ступању у сексуалне односе.

Шта је толико магично у броју 18 ?

Да ли се нешто мења после пунолетства? Класичан одговор који ће вам рећи свака старија особа је – „све је исто, ништа се не мења“ (додатак, који НИЈЕ за вас испод 18 - можете легално да купите алкохол и уђете у понеки клуб, а да није преко везе, кажу да је то једино што ће се променити).

Пишу: Јана Димитријевић и Бисера Мицић 3/4

Зрелост к'о зрелост, немамо је па је немамо, добићемо је временом, а док то време сазревања траје, на нама је да уживамо и излазимо. Има ли ишта лакше?

Када почне „сезона“ осамнаестих рођендана у нашим животима почињу значајне промене:

- 1) потроши се новац на поклоне
- 2) купују се нове хаљине/кошуље
- 3) почиње повремено да се пије (јер ,забога, шта ћу кад је рођедан)
- 4) почиње слушање музике која и није баш ваш стил
- 5) и најбитније од свега – почињу незаборавна дружења

Е, сад да се ми вратимо на тему прославе.

Клуб, сплав, кафана, свечана сала... Огроман је избор простора у коме можете обележити тај „велики“ дан. Ако су рођенданске позивнице послате само пријатељима, онда избор углавном пада на клубове или сплавове. Ова варијанта прославе је доста опуштенија, због одсуства родитеља и старијих гостију. Са друге стране, рођендан се може славити и у великим, свечаним салама, где су гости различитих годишта, од породице до пријатеља из клупе. Ова врста захтева више времена за организацију, самим тим и више новца потрошеног у ове сврхе. Обраћа се пажња на детаље, који раније нису били битни, па тако, и припреме трају дуже него обично јер треба наћи декорацију, тарту, ватромет, музику...

Избор одеће зависи од места на коме се слави рођендан.

Девојке могу бити важне, у балским хаљинама, или атрактивне у минићима, а момци господа у оделу (они који се не осећају као господа обуку бар кошуљу). Наравно, свако увек може да се спреми онако како жели и на тај начин истакне свој јединствени стил.

Избор поклон, такође, постаје један специјалан процес. Углавном се пријатељи слављеника одлучују за опцију да купују заједнички поклон, како би он био што лепши и што већи. Најлакша опција је, ипак, само стављање новца у коверту и писање духовитих жеља на честитку. Девојке често добијају велике, шарене букете цвећа (чија цена увек шокира сваког средњошколца), а дечацима се, са одређеном дозом озбиљности у погледу, уручују флаше лепог пића. Овде се први пут срећемо и са оном куповином „озбиљних“ поклона који постају свакодневница у животима одраслих.

Музика на рођендану свакако зависи од слављеника. Међутим, ретко ко може у тој прилици у потпуности да одржи свој индивидуални музички укус. Како се очекује да се свако добро проведе на рођендану, избор музике мора бити разноврстан, али и универзалан. Зато, углавном, избор спадне на музику који сви ословљавају са „наша“, мислећи на српске хитове. Ипак, постоји неписано правило, да како рођендан одмиче, песме постају све старије и старије, као да и оне указују на сазревање учесника журке. Поред ди-џеја, атмосферу може да подигне и неки бенд, који уживо изводи музику. Једном у току вечери провуче се и неки страни хит, углавном на избор слављеника. Свакако, увек ће постојати гости који бојкотирају ову врсту музике и негодују како је лоша, чак и ако ће је пустити на сопственој прослави.

Алкохол представља битан део слављења рођендана, хтели ми (односно наши родитељи) то или не. Први пут долазимо у сусрет са самсталним наручивањем пића, и што ствар чини још слађом, оно нам је, иначе, забрањено. Свако се, у овој количини слободе коју пиће доноси, погуби барем једном. Наручивање алкохола дефинитивно је у главама средњошколаца представљено као један корак ближе тим вратима одрастања, за којим јуримо од почетка средње школе. Заиста, тада имамо велики простор за немарност и грешке, али се увек понашамо са једном дозом озбиљности на раменима, за коју нам се чини да нас уводи у свет одраслих.

Свакако, свако од нас појединачно јако је далеко од тога, али битна нам је та илзузија у којој живимо последње две године средње школе. Објективно гледано, када дође дан да први пут у животу можемо себе назвати „пунолетном особом“, ми ништа не добијамо, сем тога што легално можемо да купујемо цигарете и сносимо одговорност за своје почињене грешке. Онда се следећег дана вратимо у школу где нам разредна тражи оправдање од родитеља за неки изостанак, или професорка жели да види маму на отвореним вратма због наших лоших оцена. Контрадикторно, зар не? Сваки пунолетни ђак средње школе добије тим специјалним рођенданом крила на леђима, са осећајем неке лаке и слатке слободе. Ипак, верујемо да прослава осамнаестих рођендана нема баш много везе са сазревањем већ са чињеницом да тада окупите пуно људи на једном месту који сви имају исти циљ – да се добро забаве!

Насиље и ми

Да ли вербалном комуникацијом којом понижавамо, вређамо и омаловажавамо неку особу, оптужујемо, претимо, манипулишемо њоме вршимо насиље? ДА

Да ли вршимо физичко насиље ако шутирамо и гурамо, штипамо и давимо, ударамо и наносимо било какву телесну повреду некој особи? ДА

Да ли је социјално насиље ако некога одбацујемо из друштва или заједнице због његових недостатака и различитости? ДА

Да ли претњама, забранама и уценама којим рушимо нечије самопоуздање и сигурност вршимо психичко насиље које оставља последице на ментално здравље, емоције и развој психичке свести? ДА

Да ли је приморавање на нежељне физичке контакте и радње сексуално насиље? ДА

Пишу: Калина Јоксимовић и Милица Попадић 1/8

Да ли сте знали да се ружна реч наставника или послодавца као и добацивање непримерених коментара убраја у насиље? Насиље у породици, над женама, над децом, насиље у школама и радним срединама, насиље преко друштвених мрежа, силовање и киднаповање, тероризам на националном и међународном нивоу... све је ово насиље! Мислите да ово није наша свакодневница?

Насиље над женама је кључни елемент који појачава моћ и контролу мушкараца над женама широм света. Чак 1,7 милиона жена у Србији је након 15-те године доживело неки облик насиља. 445 хиљада жена је доживело физичко или сексуално насиље од интимног партнера. Већина сексуалних преступника нису странци, 86% њих се зна са својом жртвом. Према неким истраживањима „затворена врата“ и изолација у 2020. години, због пандемије ковид-19, је довела до пораста различитих облика насиља над женама у породици.

Насиље у породици често је последица разумевања патријархалне традиције где су мушкарци научени да доминирају у породици, издају захтеве и наређења деци, женама, па чак и најстаријим и најнемоћнијим укућанима. У традицији је да се на мушкарце врши притисак да "затворе" своја осећања, буду неосетљиви и да не показују емпатију. Оваква "токсична мушкост" је учинила свет мање безбедним за жене. У Србији, у 2020. години убијене су 22 жене.

Насиље над децом је сваки вид присиле над особама испод 18. година, које спроводе родитељи, рођаци, вршњаци, наставници и странци. Сексуално злостављање се дешава свакој трећој девојци и сваком шестом дечаку. Многа деца се још увек васпитавају спровођењем неког вида насиља на које се навикавају и узимају га за будући модел свог понашања.

Вршњачко насиље углавном се врши и подстиче преко друштвених мрежа, тз. "cyber" насиље. Оно подразумева претње, оговарања, провокације и постављање разних изазова због којих многи изврше самоубиство. Према неким светским студијама 32,8% дечака и 27,3% девојчица су учествовали у физичком насиљу вршења над вршњацима, а 37% дечака и 29,5% девојчица су доживели физичко насиље од вршњака. У Србији је према подацима из 2019. године, око 65% ученика бар једном било жртва неког облика насиља. Истраживања о насилничком понашању су показала да полови другачије виде насиље, односно

злостављање. Анкете о вршњачком насиљу, спроведене међу младом популацијом указују да је већа вероватноћа да ће дечаци малтретирати, а да ће девојчице бранити вршњаке који су малтретирани.

Имјући у виду све ово, закључује се да свако дете заслужује да буде безбедно у школи. Резултат интерних анкета показује да дечаци обично подразумевају малтретирање као „зафрканцију“ и нормалан део интеракције међу њима, док већина девојчица мисли да је малтретирање неприхватљиво понашање. Питање које је непрекидно присутно је како се борити против оваквих болних и све чешћих дешавања? Као припадник друштва младих, имам сталну потребу да ширим вапај за помоћ. Знам да насиље над насилником није решење, али није решење ни страх ни повлачење

Зато борба против вршњачког насиља у школи мора имати подршку родитеља, наставника, директора, полиције и медија. Треба лечити узрок да би последица била што безазленија. Генерално мишљење нас младих је да насиље данас представља проблем број један свуда у свету и већина нас има развијену свест о потреби за решавање проблема. Нажалост, постоје и закони који спутавају битне институције, као што су породица и школа у предузимању одређених поступака који ће спречити ширење насилничког понашања.

Неретко се деси да "процури" видео или слика неког вршњачког насиља на некој од популарних друштвених мрежа. Оно што је поражавајуће је што такви прикази за неке представљају забаву и изазивају смех. Све док не удружимо све те "неке" приче и "неке" људе, док их не препознамо као конкретне, акутне проблеме нећемо имати позитиван резултат. Тада су сви губитници, и родитељи и школа, заправо читаво друштво, па чак и починиоци насиља јер су најчешће и они сами претходно били нечије жртве.

Прилика за стицање нових знања или предмети за подизање просека?

Пише : Константин Љепава 2/2

Министарство просвете, науке и технолошког развоја увело је 2018. године нови наставни план и програм са циљем да растерети градиво за основне и средње школе. Једна од значајних промена овог новог образовног програма је и увођење нових обавезних изборних предмета за средњошколце. Циљ нових предмета је пружање могућности избора кроз већу понуду програма, да би се ученици боље припремили за наставак школовања и лакше изабрали будуће занимање. Ученицима је тако понуђен већи број опција изборних предмета као што су: Примењене науке, Уметност и дизајн, Основе геополитике, Здравље и спорт, Религије и цивилизације, и тако даље.

Питали смо ученике шта они мисле о новом наставном програму и изборним предметима.

Нажалост, већина ученика Пете београдске гимназије нема најповољније мишљење о новим изборним предметима. Како једна ученица другог разреда каже: *„За особе које то занима може бити корисно, али сматрам да изборни предмети који се нама тренутно нуде не могу да буду интересантни свакоме. За већину нас су апсолутно бескорисни.“*

Ни мишљење многих других ученика не разликује се претерано од наведеног. Један ученик сматра да су изборни предмети једино допринели томе да побољша вештине прављења *Powerpoint* презентација, док други ученик каже: *„Дружим се са оцем једном годишње кад ми прави презентацију за изборни предмет.“*

Према мишљењу неколицине интервјуисаних ученика подизање просека је једина улога изборних предмета; градиво није претерано тешко нити захтевно, а процена знања је у највећем броју случајева базирана на индивидуалним или групним презентацијама.

Чини се да упркос жељи Министарства да ученици прошире своја интересовања и образовање кроз изборне предмете, велики број ученика види ове предмете као нешто на шта троше време које би можда могли да користе за учење захтевнијих предмета, или на слободне активности и хобије. Када смо питали ученике за разлоге таквог виђења изборних предмета, већина свој став објашњава начином на који већина професора предаје градиво, који не успева да подстакне интересовање ученика и да их мотивише да се у већој мери ангажују и стекну нова знања. Ако професор предаје на занимљив начин, ученици ће проширити своје видике и заинтересоваће се за нешто ново. Ученик другог разреда је прокоментарисао: *„Већина ученика са што мање рада завршава пројекте, па затим одмах иду да уче редовне предмете који су им битнији, док им професори одмах уписују позитивне оцене.“*

Неки ученици нуде занимљива решења како би побољшали стање и повећали интересовање ученика за изборне предмете.. Један ученик је препоручио да школе анкетају ученике како би сазнали које су то теме које занимају већину и онда уведу изборне предмете из тих области.

Битно је споменути да је већинско мишљење ученика да се изборни предмети никако не укидају зато што су по концепту интересантни. Препорука интервјуисаних ученика је да се професори само више ангажују око наставе изборних предмета, барем исто онолико као и за редовни програм, и да понуде квалитетније активности и садржаје ученицима.

Ученици који су имали позитивно искутво са изборним предметима кажу:

- *„Предмет уметност и дизајн ми даје прилику да искажем своју унутрашњу креативност и наклоност ка уметности и њеној лепоти. Он у мени буди страну за коју нисам знао да постоји.“*
- *„Професорка нам даје занимљиве теме и тера нас да истражујемо теме који иначе никад не бисмо истраживали.“*
- *„Изборни предмети нису толики извор стреса у поређењу са другим предметима.“*

Чини се да и поред најбоље намере да се понуде нестандартни предмети који ће ученицима бити занимљиви и мотивисати их да прошире знање, предности и вештине које су ученици стекли из ових предмета нису можда толико значајни као што се очекивало.

Треба, додуше, имати у виду и да су због Ковид-19 пандемије 2020. и 2021. године, редовни часови изборних предмета били привремено укинати. Већина професора је само постављала материјале на дигиталне учионице, који ученици нису читали, а скоро сви изборни предмети су се свели на писање семинарских радова и прављење презентација.

И током ове школске године није се много тога променило и изборни предмети су остали мање више на истом нивоу као и за време Ковид пандемије. Од следеће школске године оригинално планирани редовни часови ће бити одржавани. Физички контакт између професора и ученика би можда могао побољшати ставове ученика према изборним предметима, јер ће омогућити стварање дијалога и активне расправе о теми којом се предмет бави, као и низ других активности које би боље приближиле одређене изборне области попут организованих излета и посета, довођења предавача који се тим темама баве, и активнијег укључивања ученика у наставни процес. Увођење редовних часова би вероватно побољшао став који већина ученика има према овом предмету, али свакако ћемо тек видети како ће се мишљење ђака Пете београдске гимназије мењати убудуће. До тада, како ствари стоје, ако ништа друго ђаци Пете гимназије барем не морају да превише брину око тога да ли ће пасти на поправни из изборног предмета.

СПОРТ

Пета београдска гимназија позната је по разновразним спортским активностима. Највећи утисак на све ученике и на поједине професоре оставио је турнир у фудбалу. За целокупну организацију заслужни су матуранти, којима је овај турнир био једна од последњих заједничких активности у средњој школи.

Заједно до победе

пише: Димитрије Воркапић 1/6

Уз доброту директорке Борке Поповић, захтев ученика да се турнир у фудбалу одржи у оквиру школе, прихваћен је. Ученици су нестрпљиво ишчекивали завршетак наставе желећи да покажу своја умећа и пожртвованост на терену. На велику жалост, утакмице су се играле сваке друге недеље, када би ђаци пратили наставу у после подневним часовима. Терен који је предвиђен за игру, због реконструкције улице, постао привремени паркинг запослених. Професори су своје аутомобиле са задовољством испаркиравали како би омогућили добре услове за игру.

Турнир је започет 14. априла 2022. године. Сваки турнир мора да има такозвани „жреб“, тако да је он и овде формиран. Велика страст за фудбалом, поред тога и љубав између пријатеља, окупила је велики број људи. Трибине су биле попуњене до последњег места, а остали, који нису успели да нађу ни неко своје утешно место, морали су да стоје. Гледаност је расла из недеље у недељу. Велико интересовање младих дало ми је могућност да са лакоћом добијем одређене информације.

На питање зашто су овде, ученици различитих генерација давали су другачије одговоре. Девојке су биле ту због лепих момака који су им драги или зарад друштва, док су момци били ту због навијања и славља са својим пријатељима. Али, оно што повезује сваки одговор била је љубав међу пријатељима. На питања о организацији сагласно су установили да им се не свиђа што се утакмице одржавају у тако дугачком размаку, тек сваке друге недеље. Међутим, свиђа им се што се одржавају у вечерњим сатима, јер како кажу, онда дружењу краја нема.

Често су се на трибинама могли чути коментари да се напослетку вратило оно лепо време у коме свака школска манифестација има свој значај и важност, као и да ова дуго није могла да се организује на прави начин због поштовања епидемиолошких мера. „Ми смо тим, пре свега пријатељи и нема издвајања“, био је коментар оних који претходних година нису учествовали у овом турниру због строгих организационих мера у доба короне.

Како су се овогодишње утакмице све више захухтавале, било је све више страха, а све мање енергије. Максималан труд и залагање прозилазио је из сваког играча, док су навијачи ватрено навијали. После фантастичних партија, уследило је финале у које су достпеле две најборбеније екипе. Чини ми се да није ни било битно ко је победник, а ко губитник, јер је финале пре свега било хуманитарног карактера. Један узвик „Хајдемо, наши“ дао је до знања да су сви победници. Ипак, слику са пехаром, има само једна екипа, одељење 2-3.

Жене које воде у мушком спорту

Теквондо, борилачки спорт, пореклом из Кореје, традиционално је мушки спорт, у коме данас жене стварају боље резултате.

Пише: Ања Јочић 1/4

Иако је изузетно стара спортска дисциплина, теквондо се учи и даље на традиционални начин показујући тако поштовање према вештини. Главни елемент који људе привлачи, јесу борбе (спаринг), које у последње време можемо видети на свим европским и светским такмичењима. У теквондоу главни фокус поставља се на ножне технике, јер се сматрају ефективнијим. Комбинацијом преко петнаест различитих техника, стратешким ударцима и добром кондицијом, може се постићи борба која, заиста, изгледа невероватно.

Иако је некада био неприкосновено мушки спорт, издвојила бих за вас две девојке које су многим инспирација, а то су Милица Мандић и Тијана Богдановић. Милица је двоструки освајач златне олимпијске медаље, први пут на Летњим олимпијским играма 2012. године, а други пут на Летњим олимпијским играма 2020. године. Тијана је прву олимпијску медаљу освојила са само осамнаест година, 2016. године, сребрну медаљу, други пут освојила је бронзану медаљу 2020. године. Тренер који је препознао лавље срце у овим нежним девојкама и који им је помогао да постигну ове изврсне резултате је Драган Јовић – Гале. Надимак је добио по клубу који је основао и у ком су Милица и Тијана започеле своје успехе – Теквондо клуб „Галеб“.

За оне који не знају, важно је рећи да су главни део спорта заиста борбе, али да постоји и такмичење из форми (комбинација удараца који чине целину и демонстрирају одбрамбене технике) за оне које борбе не занимају. Спортиста који се определи за теквондо не мора да се фокусира само на једно, увек може да иде на оба такмичења, или у случају да не жели да се такмичи, може да тренира рекреативно.

Из тог разлога већина људи мора мало да истражи пре него што донесе одлуку да се упусти у овај спортски изазов. Ипак, код нас, највећу популарност и публицитет добио је након Олимпијских игара 2012. на којима је Милица Мандић освојила златну медаљу. Један од честих стереотипа који одбија људе од овог спорта јесте да је теквондо веома насилан. За неупућене, важно је нагласити да он, заправо, представља баланс између вежби снаге, кондиције и борби, показујући тако шта је све потребно да врхунски спортиста поседује. Поред свих горе наведених тачака, желела бих да додам и колико сама такмичења ојачавају особу, ментално и физички. Посебно је велики изазов за жене јер руши стереотипе, што су наше фавориткиње и показале.

У односу на фудбал и кошарку, рекли бисмо да теквондо није популаран спорт.

Прокопана улица Илије Гарашанина

„Док радимо тестове нисмо у потпуности концентрисани“

Пише: Радинка Драгичевић 2/2

У улици Илије Гарашанина, на потезу од Пете београдске гимназије до Улице мајора Илића ,7. априла 2022. године отпочети су радови на комплетној реконструкцији коловоза, тротоара, паркинг простора, као и водоводних и канализационих мрежа. Извођач радова, Секретаријат за инвестиције, најавио је крај реновирања улице за почетак јуна ове године. Радови изазивају велике саобраћајне гужве у овом делу града, као и опште незадовољство ученика Пете београдске гимназије.

Пре непуних месец дана испред школе довезене су машине које су, без икаквог благовременог обавештења упућеног школи, почеле да производе грађевинску буку, раскопавајући простор испед школског улаза током извођења наставе. На вратима школе дочеако нас је натпис са информацијом да ће улаз бити затворен, и да ће предвиђени радови трајати до краја ове школске године. Још већи проблеми почели су када је улица коначно у потпуности била раскопана, те је један део ученика приморан да на путу до и од школе прескаче радове, док други ученици који живе на удаљеним релацијама, свесни гужви у саобраћају, морају да издвоје више времена за пут .

Неки ученици у овом проблему виде и одређене врлине те је ученик другог разреда изјавио:

„Ово нам је помогло да се више социјализујемо јер смо проморани да проводимо време одмора у школском дворишту, људи су компактни и више се друже. Међутим, док радимо тестове нисмо у потпуности концентрисани због звучних опструкција и вибрација, поготово сада, у периодиу пубертета, када нам пажња уопште није оптимална.“ Ипак, разочарана, ученица трећег разреда је изјавила: „Некада не могу ни своје мисли да чујем а не шта причају професори. Још горе је што је напољу превруће и морамо да затварамо прозоре како не бисмо чули машине, а онда нам се од учионице направи сауна.“

Питање које се само намеће јесте да ли су радови могли да сачекају крај школске године, како не би реметили наставу и буком узнемиравали ученике?

Разгледнице из старог Београда

Београд се у последњих 100 година толико променио да се поједина места не могу препознати

Разлика некадашњег и садашњег Београда је упечатљива, а промене се најбоље виде на најпознатијим локацијама. Град се годинама развијао и добијао модернији изглед. Његови делови који су се некада сматрали значајним остали су то и до данас, али су добили ново рухо. Приказаћемо вам некадашњи изглед „Пете београдске гимназије“, њену околину и неке делове ужег центра града.

Пише: Ана Кутлашић 1/6

Пета београдска гимназија

Пета београдска гимназија основана 1905. године као Прва женска гимназија. То је била прва гимназија намењена образовању жена, што је у великој мери допринело еманципацији жена у Србији. Десанка Максимовић и Надежда Петровић радиле су као професорке у гимназији. Ђаци Пете београдске гимназије биле су многе истакнуте личности јавног живота. Гимназија је имала свој слет који се одржавао пред крај школске године на стадиону Ташмајдан.

Ташмајдан

Изградња стадиона Ташмајдан започета је 1952. године испод ташмајданске стене. По пројекту архитеката Михаила Јанковића и Угљеше Богуновића. Званично отварање овог спортско-рекреативног објекта у центру града било је почетком 1954. године. Назив ове локације је спој две турске речи таш (камен) и мајдан (рудник), на шта нам указују подземни пећински тунели ископани још када се на месту Београда налазила првобитна античка насебина. На стадиону се често организују спортске утакмице и концерти. Олимпијски базен омиљено је место за рекреацију Београђана. Годинама уназад, у зимском периоду, активира се традиционално клизалиште на отвореном „Таш“, које је веома популарно код младих.

Трг Николе Пашића

Седамдесетих година носио је име Трг Маркса и Енгелса. Првенствено је служио као паркинг. На предлог и велико ангажовање радио новинара Ђоке Вјештице, трг је реконструисан и добио је данашњи изглед са прелепим платанима који током лета праве хладовину и улепшавају центар Београда. У средишту трга налази се фонтана поред које се у летњим месецима Београђани расхлађују. Постала је позната и по томе што матуранти београдских основних и средњих школа купањем у њој прослављају крај школске године. На тргу се налази и препознатљива зграда „Дом синдиката“ која је годинама била седиште радничких синдиката, по чему је и добила име. Позната по својој акустичности представља јединствени културни објекат. У њој се и данас организују концерти, филмски фестивали и различите културне манифестације. Зграда је 2013. године проглашена за споменик културе.

АНКЕТА

Четврта година средње школе представља једну од прекретница у животу адолесцената. То је период када они одлучују о својој будућности.

Пријемни испит или државна матура

Пријемни испит за факултет полагале су бројне генерације. Њега је одређивала сама установа и није био везан за средњу школу. Тада су ученици полагали оно што је у њиховој сфери интересовања. Међутим, у последње време у фокусу је пилот пројекат полагања државне матуре која би све ученике ставила пред исте задатке.

Пишу: Теодора Ристић и Вања Јовановић 3/2

Државна матура створена је од стране Минастарства просвете, науке и технолошког развоја. Она ће бити општа, и како министар просвете Бранко Ружић наглашава, истом ће се постићи праведност, поузданост, транспарентност, ефикасност и једнакост међу ученицима. Прва пробна државна матура одржала се школске 2021./2022. године. Друга ће се одржати 2022./2023. Генерација која ће 2023./2024. године бити четврти разред прва је која би требало да на факултет иде по овом принципу.

Тим поводом питали смо ученике треће и четврте године шта мисле о овом виду уписа на високошколске установе.

Четврта година

1. Да си се са државном матуром уписивао/ла на факултет, да ли би ти знање из школе било довољно или би ти биле потребне додатне припреме?

Велики број испитаника одговорио је да би им биле потребне додатне припреме јер су неки од обавезних предмета (конкретно математика) били изузетно тежи од онога на шта су навикли, као и да су биле неке области које уопште нису ни обрађиване у гимназији. Са друге стране имамо и оне испитанике који су одговорили да садржина државне матуре није одговарала њиховом факултету, те да се нису ни потрудили да схвате шта се од њих тражи.

2. Како си се осећао/ла пре и после теста?

Већина испитаника осећала се веома лагодно и равнодушно зато што се нису много спремали јер је у питању пробна државна матура која не утиче на њихово даље школовање. Међутим, постоје и ученици који су се и сада осећали веома нервозно, кажу да их је она пореметила и учинила да се осећају несигурно у сопствено знање.

3. Да ли сматраш да је државна матура потребна? Обрзложити.

Сви су се сложили да није потребна јер сваки факултет задржава право да одржи и свој пријемни испит мимо државне матуре. Такође, сложили су се да не треба сви да раде исте предмете јер ће уписивати различите факултете. Са друге стране, сви су се сложили да им је државна матура донела проверу знања које су стекли за четири године школовања.

4. На скали од 1 – 10 процени колико је, по твом мишљењу, матура била захтевна?

Средња оцена тежине коју су дали гимназијалци износи у просеку 8. Сложили су се да је математика била најзахтевнија, док са друге тачке гледишта српски језик и књижевност, као и изборни предмети, нису били толико тешки.

5. Да ли ти је државна матура донела неко искуство?

Ученици су се изјаснили да нису добили никакво искуство. Неки су рекли да их је подсетило на завршни испит на крју основношколског образовања, неки да им је само послужила као обнова знања, док су појединци рекли да већ знају шта знају и да им овај тест ништа није значио.

6. Због чега ће државна матура бити добра за млађе генерације?

Код овог питања мишљења су била подељена. Један већи број ученика одговорио је да неће бити добра за наредне генерације јер ће захтевати обимно обнављање градива из предмета који им неће бити потребни у даљем школовању. Мањина сматра да ће држава матура бити добра јер ће сви ђаци бити једнаки и имаће исте шансе да упишу факултет.

7. Шта би променио/ла у државној матури?

Матуранти су се усагласили да би променили систем по коме је државна матура направљена. Сматрају да математика не треба да буде обавезан предмет јер није свима потребна за касније школовање, али и да треба увести више изборних предмета као што су психологија или социологија, како би постојала могућност да се укине додатни пријемни испит који ће одређени факултети тражити.

8. Шта мислите због чега се уводи државна матура?

Поред испитаника који су рекли да им није јасно због чега се државна матура уводи, многи су рекли да се све мења због усклађивања Србије са европским стандардима.

Трећа година

1. Шта знаш о пробној државној матури?

Ученици су одговорили да зајну да се она ради тек од ове године, као и да нико то није схватио озбиљно. Такође, већина њих зна да се полагају српски језик, математика и изборни предмет, и да не значи при упису на факултет.

2. Која је разлика између државне матуре и пријемног испита?

Поред неких ученика који су одговорили да не знају у чему је разлика, велика већина је рекла да се пријемни испит полаже на факултету након чега следи директан упис. Док је државна матура за све иста и да ће се при упису гледати резултати са исте.

3. Шта мислиш о државној матури?

Мишљења су била подељена. Једна трећина је одговорила да не мисле о њој јер је неће радити тј. неће утицати на њихов упис. Друга трећина је рекла да мисли да је боља државна матура јер делује да може лакше да се спреми. На крају, последња трећина ученика је рекла да је неправедна јер можеш оно што ти никад неће требати.

4. Шта очекујеш од пробне државне матуре која те очекује следеће године?

Већина ученика је одговорила да мисле да ће бити тешко, али и да се неће пуно спремати јер немају никакве последице. Мања група изјаснила се да ће се потрудити да спреме предмете који су њима важни и који ће им бити потребни у даљем школовању.

5. Колико дуго ћеш се припремати за пробну државну матуру и на који начин?

Одговор већине је да се неће припремати јер исту неће полагати на крају четврте године. Али, са друге стране има и оних који су рекли да ће вежбати задатке које је предметни професор предложио.

6. Шта мислиш због чега се уводи државна матура?

Ни један од испитаника није био сигуран зашто се овакав принцип уводи. Међутим, веома је интересантно да су се сви сложили да би требало да остане овако како јесте тј. да се ради пријемни испит, а не државна матура.

Спровођењем ових анкета међу ученицима наше школе схватиле смо да је вест о државној матури узнемирила матуранте, али и створила конфузију у глави трећака. Наше мишљење је да пре самог увођења треба објаснити ученицима шта све подразумева тест који ће радити, макар он био пробни, како би што боље могли да се спреме за њега. Надамо се да ће се пројекат државне матуре усавршити у току две године пробних тестова, да би генерације којима ће зависити будућност од тога биле спремне да добро ураде исти.

ПРЕПОРУЧУЈЕМО ВАМ

Књига, јединствена магија

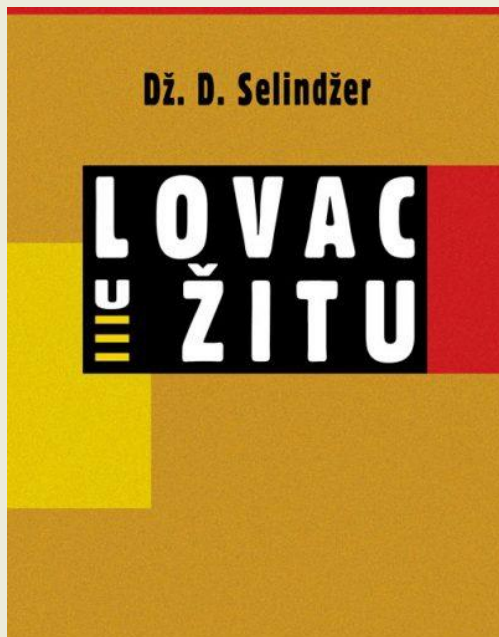
Први сусрет са књигама датира још од раног детињства. Док нисмо знали да читамо, привлачиле су нас њихове шаренолике насловнице, као и слике унутар корица. Биле су јарких боје, препуне лепих илустрација, како фантастичних бића, тако витезова и принцеца. Слушајући родитеље како нам читају неку бајку осећали смо се магично. Наше мисли биле су као бојанке и у њима су се цртали најлепши пејзажи. Ако смо као мали толико били окупирани књигама, зашто их сада не узимамо у руке, осим када смо принуђени?

Пишу: Тамара Лазић и Елена Пантић 1/8

Све више чујемо младе како кажу да не памте када су последњи пут прочитали књигу. Неки се чак хвале тиме мислећи да је читање вредно подсмеха и да је чисто губљење времена. Одакле долази та мржња? Који год да јој је извор мислимо да је непотребна. Књигама, можда, нису ни хтели да дају шансу или су слушали стереотипе који кажу, ако читаш, онда си „штребер“. Никада није касно почети са читањем, зато ево нешто о књигама за наше новопридошлице.

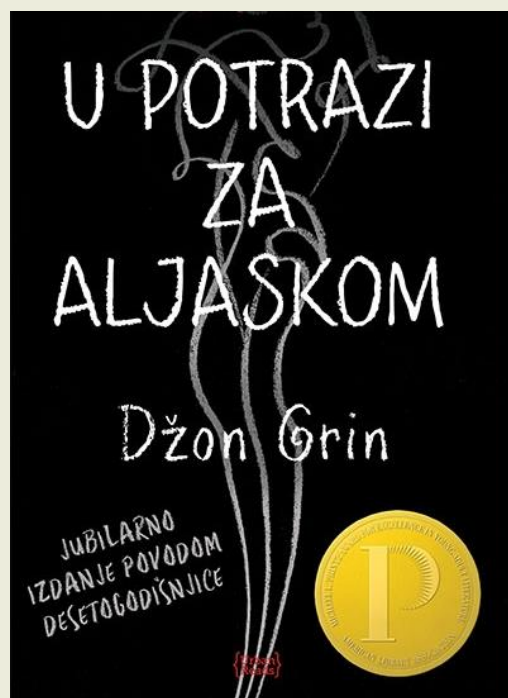
У данашње време књиге се често промовишу и преко друштвених мрежа. „Wattpad“. Чувена апликација за читање садржи велики број књига написаних од аутора аматера. На апликацији се могу пронаћи талентовани људи који заиста имају добро штиво, међутим највећи број њих је млад и неискусан. Корисници, који слушају препоруку свог омиљеног инфлуенсера, прочитаће било коју књигу. Добро написане књиге утичу на нас, оне нам отварају очи и помажу да свет видимо на другачији начин. Ипак, неформирани личности, читањем неке лоше књиге, себи могу да представе ствари на погрешан начин. Зато не треба увек веровати јавним личностима и ономе што нам медији препоручују, али не треба ни бити нарцисоидан и мислити да је наше мишљење једино исправно. Најбоље је пронаћи баланс.

Период одрастања и сазревања праћен је многим проблемима. Несигурност и страх присутни су у свима нама. Тинејџерски живот уме да буде напоран и понекад нам се чини да наше јадиковке нико не чује. Међутим, постоје књиге које нам откривају да то није истина.

„Ловац у житу“ је књига коју морате прочитати док сте тинејџери. Динамична је и нема досадних, дугих описа природе. Осећај је као да читате сопствене мисли, које сте се плашили да изговорите наглас. Као да вам пише друг кога познајете цео живот. Холден, главни лик романа, обичан је седамнаестогодишњак. Њега муче многа питања о животу и покушава да нађе одговоре на њих. Као и све нас и Холдена притискају неке ствари из прошлости. Покушава да се промени, али више од свега не жели да одрасте. Има људи који говоре да је ова књига површна и не воле Холдена јер мисле да је патетичан и досадан, други се, пак, поистовећују са њим. Нема друге него да прочитате и сами донесете одлуку.

Књига „У потрази за Аљаском“ говори о Мајлсу и начину на који он види своју другарицу Аљаску. Она, девојка жељна авантуре, поседује љубав за читањем. Има своје трауме и свакодневно се бори са њима, али не допушта да то људи виде. Труди се да остане весела. Мајлс не види њену унутрашњост већ спољашњост, он не види праву њу. Књига представља Аљаскин и његов односу, дружење, пријатељство и учење о самом себи. Разлог зашто је ова књига толико популарна и вредна читања јесте тај што се многи тинејџери осећају управо као Аљаска, несхваћено.

Свет књига је једно бајковито место. Пишчеве речи имају фантастичну моћ да продиру у нас, па их осећамо на сопственој кожи као трајну тетоважу. Само они који читају разумеју ту срећу када, после напорног дана, узму књигу у руке. Она има лековито дејство јер отвара магични пролаз у нови, неистражени свет самог себе.

СЕЋАЊА...

(Не) Милосрдни анђео

Ко су праве жртве НАТО агресије?

Данас се млади питају како је уопште дошло до НАТО агресије 1999.г. и дестабилизације у нашем региону. Кроз неколико сегмената ових сложених геополитичких догађаја, присетићемо се како је све почело.

Пише : Данило Пашић 2/2

Почевши, отприлике, 1995. године, на Косову почиње појачано шверцовање оружја из Албаније, углавном су то биле пушке са рафалном паљбом, ручне гранате, пушкомитраљези, ручни минобацачи, панцири, бојева муниција и бојеве главе . Процесу наоружавања Албанаца са Косова допринела је и корумпираност виших органа граничне полиције. То наоружање је, додуше, уз потешкоће, долазило у руке терориста. Али, све је неминовно водило дестабилизацији региона.

Прва отмица збила се 23. априла 1998. године у селу Радиш, у околини Дечана. То је био почетак бројних нестанака српских цивила и злочина над њима.

Дејства ОВК (Ослободилачка војска Косова) била су подељена у осам оперативних зона: Лаб (општина Подујево) , Дреница (Глоговац, Србица, и делове општина Косовске Митровице, Клину, Вучитрн и Обилић), Шаља (Косовска Митровица и Вучитрн, Обилић), Неродимље (Липљан, Урошевац), Дрим (Ораховац, део Суве реке и Клине), Дукаџин (Дечани, Пећ, Ђаковица, Клина, команда у селу Јабланица, главни командант био је Рамуш Харадинај, некадашњи премијер новостворене, такозване, државе Косово), Паштрик (Призрен и Сува река) и Карадак (Гњилане). Пут за Пећ, Подујево, Призрен били су, малтене, под сталном присмотром терориста. Ситуација се заоштравала из дана у дан.

Битно је напоменути да је наредба са безбедносног врха била да се полиција максимално суздржава и да се по сваку цену избегава улазак у албанска насеља, јер улазак српске полиције изазива осећај сукоба који би могао да има одређене последице по стабилизацију у региону.

Да ли је то била фатална грешка?

У једном тренутку пут Пећ-Ђаковица био је под потпуном контролом терориста. Двадесет петог маја уследила је потпуна деблокада пута. Српска полиција кренула је из Пећи и из Ђаковице тим путем сама себи у сусрет. У том тренутку очекивала се осуда међународне заједнице. Међутим, већ 18. јуна започела је „Велика летња офанзива“ када је српска војска покренула враћање територија које су биле под контролом терориста.

Даљи расплет догађаја довео је до појачаних сукоба на Косову, али и до подељености саме међународне заједнице по питању тероризма у нашој земљи.

Шта се дешавало на светској сцени тих година?

Већ после Дејтонског споразума из 1995. године (којим је Република Српска добила неку врсту аутономије у склопу Федерације Босне и Херцеговине) државни врх страховао је од агресије. Она је дошла неизбежно. Болнице, школе, цивилни возови били су стратешки циљеви НАТО агресора. Хиљаде спаљених домова, хиљаде протераних, тоне осиромашеног урнијума и касетних бомби изручене су на Југославију. А све то било је сервирано једним

улепшаним називом - Милосрдни анђео, како би се обмануо свет и заташкали прави злочинци.

„Затим су дошли по мене...“

Сваке године број високообразованих људи у целом свету расте, док се број неписмених смањује на статистичку грешку. У исто време, у ери друштвених мрежа и поплави информација, појављује се нови феномен - неинформисано становништво. Уместо да буде обрнуто. Ту смо посебно погођени управо ми - млади. Ми који већински не читамо новине и чије се информисање свело на лајкове на друштвеним мрежама.

пише: Ника Лалић 1/4

Дошли смо до тога да се млади људи данас крећу у кругу својих истомишљеника. И само причају о стварима које их занимају. И никад не сазнају шта све друго може да их занима. И мора да их занима.

Новине су вековима служиле за информисање људи. Имале су своје рубрике - политика, друштво, економија, свет, култура, спорт. Служиле су томе да свако јутро када их прочитате знате о чему ћете да причате с људима који имају другачија интересовања од вас. Али, и да знате шта се дешава у свету, култури, спорту.

Сада томе служе Инстаграм и ТикТок.

На којима само пратимо људе које сами одаберемо. И који не знају како да нам пренесу информацију, зашта су некад служиле велике редакције.

Тако се ствара нови феномен који смо најбоље видели у пандемији корона вируса. Верује се лажним лекарима, лажним постовима и непровереним информацијама.

На крају, добијамо нове генерације које имају шире образовање, које у све већем броју завршавају факултете, али немају основне информације о свету који их окружује. То најбоље доказује чињеница да су млади најмање заинтересовани за политику, за друштво, иако је то свет који њих чека.

Школа то не може да надокнади. У њој се учи како да се размишља, и теоријски, се научи све.

Али, шта ће бити с нама младима кад то будемо морали да применимо у пракси.

Како ћемо да изаберемо политичаре, који доносе одлуке уместо нас, уколико их чак и не познајемо? Како ћемо да формирамо своје ставове о основним људским правима, улози државе, уколико нисмо информисани?

Како ће неко, ко данас заврши економски факултет и скупи сва теоријска знања, да их примени, уколико за време студија није читао како се мења област којом жели да се бави, шта се дешава са биткоинима, берзом, фирмама које су некад биле јаке, а које данас пропадају?

Да ли млади заиста мисле да се њих не тиче заштита животне средине, кад је то нови свет у којем ће они морати да живе?

Када ћемо да схватимо да ће талас национализма да доведе до нових ратова, које ћемо ми морати да водимо у нечије име?

Да ли ће промоција материјалних вредности на крају нас да унесрећи, када схватимо да скупе ципеле не доносе срећу?

Како ћемо да створимо критичко мишљење уколико не знамо ништа о свету који нас окружује?

И који се не налази само у школи, али још мање на ТикТоку или Инстаграму.

Како ће изгледати нови свет у коме на крају неће имати ко да јави да ли долази отровни облак, бомба, вирус, фашизам или одузимање женских права уколико нас о томе, поново, информишу лажни пророци које лајкујемо на друштвеним мрежама?

Све то нигде није боље представљено него у песми која је записана на "Њу Ингленд холокауст меморијалу" у Бостону. Она гласи:

Прво су дошли по комунисте,

а ја се нисам побунио јер нисам био комуниста.

Затим су дошли по Јевреје,

а ја се нисам побунио јер нисам био Јеврејин.

Затим су дошли по синдикалце,

а ја се нисам побунио јер нисам био синдикалац.

Затим су дошли по католике,

а ја се нисам побунио јер сам био протестант.

Затим су дошли по мене,

али тада више никога није било да се побуни.

КЊИЖЕВНИ КУТАК

Пише: Ивона Аћмовић 1/10

*Прва љубав је онај касни мај,
када се у ваздуху осети лето.
Она је као ведро небо,
али са најавом јаког пљуска.
Тај први налет емоција,
парадокс слаткоће и киселине.
Она те буни, али се ти не буниш.
Неискварена и наивна,
транспарентна,
али још увек тако бела.
И деца полете у небо.
Ударе се о суров облачић реалности.
Тада схвате
ипак је здраворазумски ходати.*

*Шта те то вечерас тако мучи?
Је ли се то моја огорченост ушуњала у твоју
собу?
Је ли те можда она преврће по кревету
вечерас?
Док ти се чело зноји
покушаваш нешто да кажеш
али неко ти руку на устима држи.
То што напуштам
то није гнездо –то је кавез.
А руке које ме држе,
то нису руке –то су канџе.
Опет лоше сањаш
и нешто мумлаш.
Шта је било?
Да ти не сметам у сновима?
Смета ли ти моје лице,*

*тако наивно и неискусно,
па у сред ноћи устајеш
и отвараш прозор да би лакше дисао?
Видим да се бориш за трачак свежег
ваздуха,
у овом црном диму твојих лажи.
Дечаче, коначно ћеш продисати
када те кривица узнемири.
Осећаш ли да је време краја свим лажима,
време препуштања истини.
Осећаш ли, јер ја осећам?*

*Више него ишта
хела сам да те спасим
од мене и мојих бојишта.
И та младалачка љубав
изазвала је опасност
у којој си се чинио безопасно.
Само си ми изазивао све већу нејасност.
Јуче је рано
а сутра прекасно.
И не, нисам срећна,
а транспарентно, без лажи,
ниса ни ти.
У мојој машти био си бајковит.
Нико не сме то да ода
и зато допутамо да нас понос пробада.
И та љубав није окрутна
ја сам теби била само станица успутна.
Љубав није игра,
моје срце само блефира.
Пружио си ми сигурност,
заљуљивање- моја грешка,
рекао си да је моја персона претешка.*

Препоручујемо овог лета...

да прочитате:

"Седам мужева Евелин Хјуго" – Тејлор Џенкинс Рид

"Нормални људи" – Сели Руни

"Крадљивица књига" – Маркус Зусак

"Атомске навике" – Џејмс Клир

"Сапијенс" – Јувал Ноа Харари

да погледате:

Top gun

Stranger things

Euphoria

Spiderman: no way home

Elvis

да послушате:

Harry's house - Harry Styles

Layrel Hell - Mitski

Mr. Morals & The Big Steppers - Kendrick Lamar

Crash - Charli XCX

Dawn FM - The Weeknd